

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izzemšči nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Prade ne sme več biti — Jugoslovanski minister!

Dogodki, ki so se doigrali meseca septembra in oktobra v Ljubljani in v Pragi, so močno omajali stališče Beckovega kabineta.

Gordijski voz, ki je nastal vsled teh dogodkov, je baron Beck hotel razvozlati na ta način, da je ustrezaje želji nemških strank z železno pestjo udaril Slovence in Čeha.

V Ljubljani je uvedel faktično izjemno stanje, dasi bi v to bilo potreba izrečnega sklepa celokupnega ministrskega sveta.

V češkem deželnem zboru, kjer so Nemci s hrupno obstrukcijo zavirali redni tok razprav, zahtevajoč odgoditev tega deželnega parlamenta, se je baron Beck potavil popolnoma na stališče nemških ministrov Pradeja, Derschatta in Marcheta ter vključil protestu čeških ministrov dal odgoditi zasedanje, kakor so to zahtevali nemški obstrukcionisti.

Ministrski predsednik je torej stopil popolnoma v službo nemške politike, kar je naravno moralo povzročiti demisijo obeh čeških ministrov, dr. Fiedlerja in Praška.

Baron Beck, ki je v svoji naivnosti pričakoval, da se bosta oba češka ministra zadovoljila s papirnati protestom, sicer pa ne bosta izvajala nadaljnjih konsekvenc, je bil mahoma v velekritičnem položaju, zakaj s Fiedlerjevo in Praškovo demisijo je bilo omajano tudi stališče vsega kabineta.

Beck je sprva skušal Praška in Fiedlerja pregovoriti, da bi umaknila svoji demisiji, a ker se mu to ni posrečilo, je izročil rešitev vse zadeve cesarju.

Da si je poteklo že več nego teden dni, odkar sta češka ministra podala svojo demisijo, vendar pa dosej kriza še ni rešena, kar je znak, da se ji pripisuje v odločilnih krogih velika važnost, za razvoj nadaljne notranje politike odločilni pomen.

V javnost so prodrle vesti, da se krizo namerava rešiti na ta način, da se rekonstruirajo Beckovo ministrstvo v tej smeri, da bi v njem dobili zastopstvo poleg Nemcev, Čehov in Poljakov tudi Jugoslovani in Malorusi.

Te vesti so povzročile v nemški javnosti velikansko konsternacijo.

Vse nemško časopisje, na čelu mu pobožni »Vaterland«, ki se je doslej vedno hlinil velikega prijatelja Slovanov, je planilo pokonci ter započelo najlutejšo borbo proti takšni rešitvi ministrskega krize.

Slovani naj bi imeli 7 ministrov v kabinetu, Nemci pa samo 8, to je

po mnenju nemških listov in nemških politikov nekaj neznašljivega nekaj nečuvnega, češ, s tem bi bila Slovanom zagotovljena večina v ministrskem svetu.

Ne vemo, če vest o sedmih slovenskih ministrih odgovarja resnici, po konsternaciji, ki jo je izzvala v nemških krogih, soditi, je baron Beck že v resnici resno računal s to eventualnostjo.

V tem mnenju nas potrjuje dejstvo, da so nemški politiki in nemški listi z vso odločnostjo jeli nastopati proti vsaki rekonstrukciji kabineta ter zahtevali, naj Beckov kabinet zamenja »nevtraln«^o uradniško ministrstvo.

Vsekakor mora biti razpoloženje v merodajnih krogih dokaj ugodno načrtu dati zastopstvo v ministrstvu tudi Jugoslovanom in Malorusom, sicer bi se Nemci ne zavzemali naenkrat za imenovanje uradniškega in ne parlamentarnega ministrstva.

Nemci vedo, da je v bistvu za nje vse eno, ako sede v ministrstvu sami uradniki ali pa njihovi politični voditelji, zakaj eni kakor drugi zastopajo v kabinetu z vso vno interese nemške politike. Za Nemce je torej končno brez pomena, ako je ministrstvo parlamentarno ali uradniško, glavno je zanje, da vsakokratno ministrstvo vlada po intencijah nemških politikov.

Doslej je še vsako ministrstvo slepo hlapčevalo Nemcem. Ako bi se pa število slovenskih parlamentarnih ministrov, kakor se baje namerava, pomnožilo, bi se lahko prigodilo, da bi se njihov kabinet skušal osvoboditi nemškega vpliva in res vladati tako, kakor bi bilo v interesu države.

To bi pa Nemcem prekrizalo račune, zato se zdaj zavzemajo za uradniško ministrstvo. Pri tem zavijajo hinavsko oči, češ, da tako ministrstvo ni v interesu nemstva, a da radi položijo to žrtev na altar domovine, ker to zahtevajo — državni interesi.

Seveda pri tem ne povedo, da so ti državni interesi samo pretveza za specialno nemške interese.

Gre se torej za to, ali bo imenovano uradniško ministrstvo, ali pa se izpopolni Beckovo ministrstvo tako, kakor smo zgoraj naznačili.

Vsekakor pa je dolžnost jugoslovanskih poslancev, da pri rekonstrukciji kabineta z vso odločnostjo zahtevajo, da se dá mesto v tem kabinetu njihovem zastopniku. To je conditio sine qua non!

Dosedaj je bil žal minister za Jugoslovane nemški minister - rojak Prade.

Vlada je zategadelj gospodarila po jugoslovanskih zemljah ne po intencijah jugoslovanske delegacije

v parlamentu, kakor bi bilo naravno, ampak po navodilih vsenemškega ministra Pradeja.

To se mora enkrat za vselej končati! Nemški minister-rojak v bodoče ne sme več imeti odločilnega vpliva v naših jugoslovanskih deželah, kakor se je žal dosedaj godilo. Že predolgo je igral nemški minister Prade vlogo jugoslovanskega ministra, ne da bi ga bil kdo v to pooblastil, sedaj je že skrajni čas, da se mo ta usurpirana vloga odvzame.

Vsi jugoslovanski poslanci brez razlike strank morajo zahtevati, da dobe svojega zastopnika v kabinetu. Ako se tej njihovi zahtevi ne ugodí, naj prično s takojšnjo neizprosno in brezobzirno obstrukcijo.

Minister Henrik Prade ne sme več biti — usurpirani jugoslovanski minister!

Politični položaj.

Dunaj, 25. oktobra. Cesar se vrne na Dunaj 10. ali 12. novembra. Takoj po njegovem prihodu, vsekakor pred otvoritvijo državnega zbora, se preuonuje ministrstvo. Baje namerava tudi člane gosposke zbornice poklicati v ministrstvo kot ministre-rojake. Ministrski predsednik baron Beck bo pričel še ta mesec s pogajanjem zaradi preosnove ministrstva ter ima v ta namen najobsežnejša pooblastila. Vlada je pripravljena na vse eventualnosti tudi za slučaj obstrukcije. Baron Beck ostane na krmilu vlade za vse slučaje, ako se namreč izmenjajo le posamni ministri ali pa se ministrstvo temeljito preuonuje. Odvisno je le od pogajanj s strankami, ali bo novo ministrstvo parlamentarno, ali pa sestavi Beck le prehodno ministrstvo iz uradnikov.

Praga, 25. oktobra. Bivši trgovinski minister dr. Fort je na volilnem shodu v Kraljevih Vinohradih govoril o političnem položaju. Govornik je obsojal češko politiko ter imenoval demisijo obeh čeških ministrov krizo celokupne češke politike, ki je doživela popoln poraz. Naloga vseh čeških politikov mora biti, da se tesno združijo ter si priborijo nazaj izgubljene pozicije. Strašila z uradniškim ministrstvom se ni treba bati. Sedanjí demokratični parlament ne bo prenesel uradniških vlad s § 14. Ministrstvo, ki bi hotelo vladati proti Čehom, je nemogoče. Čehi imajo dovolj sredstev v rokah, da popravijo politični položaj.

Deželni zbori.

Gradec, 25. oktobra. V večerajšnji seji je bil predložen deželni proračun za leto 1909. Nepokriti pri-

manjkljaj je za 742.637 K večji kot lanski. Dežela si bo vsled tega morala najeti dolg v znesku 761.994 K. Sklenilo se je ustanoviti deželno umetniško šolo.

Brno, 25. oktobra. V moravskem deželnem zboru je bil večeraj velikanski vihar med klerikalci in socialnimi demokrati, ker je poslanec Vanek imenoval kristjansko vero sleparstvo in strup. Deželni glavar je obljubil, da si bo dal predložiti zapisnik, nakar bo ukrenil vse potrebno.

Lvov, 25. oktobra. Gališki deželni zbor je sprejel v večerajšnji seji, kateri sta prisostvovala tudi ministra Abrahamowicz in Korytowski, novi lovski zakon v tretjem branju, nakar so se vršile volitve novih deželnih odbornikov. V deželni odbor so bili izvoljeni zastopniki vseh strank, in sicer dr. Bernadziowski (poljska ljudska stranka), dr. Jahl (poljski demokrat), dr. Pilat, vitez Dabski in vitez Onyszkiewicz (konservativna poljska stranka) ter Malorus Kiveluk.

Homatije na Balkanu.

Pogajanja med Avstro-Ogrsko in Turčijo razbita.

Budimpešta, 25. oktobra. Sedaj se tudi uradno razglša, da so se pogajanja med Avstro-Ogrsko in Turčijo razbila. Vendar minister zunanjih del še vedno upa, da se pogajanja zopet obnovijo. Naj pride kar hoče, Avstro-Ogrska se ne umakne s svojega stališča, ker Avstrija ne zahteva ničesar novega, temuče ostane v svojem pravnem posestnem stanju. Avstro-ogrška vlada vztraja na stališču, da še nikoli ni nobena velečila prostovoljno dala iz rok zemlje, ki jo enkrat ima. Za zgled so italijanska in angleška posestva v Afriki. Tudi vsakojaki sklepi velesil na evropski konferenci ne prisilijo Avstrije, da bi šla iz Bosne.

London, 25. oktobra. Angleški ugovor proti sporazumu med Avstro-Ogrsko in Turčijo se utemeljuje s tem, da so pogajanja z Avstro-Ogrsko kot signaturno velesilo nemogoča. Turški veliki vezir se je seveda pridružil angleškemu nazorom, posebno, ker je Avstro-Ogrska odklonila, da bi prevzela bosanski del državnega dolga. Najbrže bo treba revidirati celo berlinsko pogodbo.

Na dunajskem dvoru so hudi na angleškega kralja.

Dunaj, 25. oktobra. Na dunajskem dvoru so razburjeni nad Anglijo, ki je po svoji diplomaciji preprečila sporazumljenje med Avstro-Ogrsko in Turčijo. Posebno so

zamerili kralju Edvardu, ki se je pri opetovanih obiskih v Avstriji kazal miroljubnega vladarja. Tudi cesar je baje odkrito izrazil svojo nevoljo. Edino angleškemu vplivu se pripisuje, da se aneksija Bosne in Heregovine in nadaljni gospodarsko-politični načrti Avstro-Ogrske na Balkanu ne morejo izvršiti popolnoma mirno.

V Parizu ne mislijo na vojsko.

Pariz, 25. oktobra. Vkljub temu, da so se razbila pogajanja Avstro-Ogrske in Bolgarije s Turčijo, so v francoski diplomaciji uverjeni, da ne pride do vojske.

Spopad na črnogorski meji.

Kotor, 25. oktobra. Med avstrijsko mejno stražo in Črnogorci, baje tihotapej, je prišlo do krvavega spopada, pri katerem sta padla dva Črnogorci.

V Sandžaku se boje nemirov.

Sarajevo, 25. oktobra. Do 20. t. m. zapustijo avstrijski vojaki sandžak Novi pazar. Avstrijski trgovci so že zaprli svoje trgovine ter se odseljujejo. Bati se je, da pride po odhodu avstrijskega vojaštva do klanja med Srbi in Mohamedani.

Srbski prestolonaslednik potuje v Petrograd.

Carigrad, 25. oktobra. Bivši srbski poslanik Novaković je prišel v Carigrad, da poizve, kako stališče zavzame turška vlada proti zahtevi, da se srbska meja raztegne do Drine, črnogorska pa do Trebinja.

Belgrad, 25. oktobra. Veliko razburjenje je povzročila vest srbskega ministra Milovanovića iz Berolina, ker mu je francoski poslanik Cambon povedal, da smatra francoska vlada zahtevo Srbije po razširjenju ozemlja za popolnoma neupravičeno ter je ne bo podpirala.

Srbski prestolonaslednik potuje v Petrograd.

Belgrad, 25. oktobra. Jutri odrine v Petrograd specialno poslanstvo pod vodstvom prestolonaslednika Gjorgja. V poslanstvu so vodja staroradikalne stranke Nikola Pašić, poveljnik šumadijske divizije polkovnik Marinović, sekijski načelnik v ministrstvu zunanjih del Šanković in artilerijski major Todorović. Prestolonaslednik izroči carju lastnoročno pismo kralja Petra.

Črna gora zahteva vojno.

Petrograd, 25. oktobra. Črnogorski odposlanec Mišković, ki je prišel te dni v Petrograd, je izjavil, da Črna gora zahteva vojno. Le ako se mednarodna konferenca nemudoma skliče, bi bilo morda še mogoče pogasiti plamen. Kompenzacij na stroške Turčije Črna gora ne sprejme.

LISTEK.

Hiša v dolini.

Novela. Spisal dr. Ivo Šorli.

(Konec.)

Vstajala sva poletne mesece, — sicer pa prave zime tam spodaj itak skoraj ni, — vstajala sva zelo zgodaj ter sva šla vselej takoj na vrt, okopavat, zalivati, presajati in kar je takega dela. Okrog osme ure je nama že izborna teknil zajtrk, ki sem ga seveda sama pripravila. Tudi kosilo in večerjo sem kuhala vedno sama. Če nas kdaj posetite, boste videli, da znam. Kuhanje je ustvarjanje; in če veste, da je za lastno muzico, je to stvarljanje, zlaganje, pokuševanje, prilivanje, pravi užitek. Razen težkega dekelskega dela, za katero smo imeli najeto staro postrežnico iz bližnje postaje, sem opravljala vse hišne posle sama.

In potem? Potem sem sedla s knjigo v roki pred hišo ali pred utico in sem čitala. Ali pa sem presedela tudi cele ure in se prepustila samo svojim sanjam. Kakim sanjam, — tega vam, prijatelj dragi, ne znam povedati. Ali ste sedeli kdaj ob mor-

ju in ali ste občutili pri srcu, koliko čudovitih slik, koliko cvetja vre neprestano in tiho z vsakim valom iz njega na površje? ...

Ali razumete to: sedeti cele ure nepremično, s pol zaprtimi, zastrtimi očmi in gledati daleč, daleč tja nekam v kraje, ki jih ni in ki vendar so?

Zdi se mi, da bi me mogel umeti samo poet. In vi, ne vem, če ste poet. Nekaj imate pač v sebi, ono trdnost duše, ki se ji zdi bedasto, da bi vedno le poskakovala, razgrajala, norela; in tudi vi si zaželite včasih počitka, pokoja; toda ko ste se ravno umirili, ko so se ravno polegili viharji v vas, se že prepláste tišine in zakričite, ker vas je strah.

Mene pa ni bilo nikdar strah; in čim bolj tiho je bilo v meni in okrog mene, tem bolj sladko mi je postalo v srcu. O, samo zaslutiti da bi vam mogla dati razkošje v daljave zaslanjene duše! Ne uničenje, smrt, nrvana, ampak razlito vse tja ven pod čisto nebo... Čakanje brez pričakovanja, hrepenenje brez želj... Tja čez plan od vzhoda do zahoda položena harpa z zlatimi strunami, ki se jih ne sme dotakniti nobena človeška roka in ki grede samo rahle sapice neslišno čez nje, da brni le globoko nekje v njih...

Zato so mi bili tudi vaši poseti izpočetka tako neljubi. Ne da bi se vas bilo balo v navadnem smislu moje srce, ker ste pač tak in tak mož in v taki in taki opravi; ampak zato smo se vas bali vsi, jaz, hišica, vrt, dolinica sama, ker ste bili bitje iz drugega nam tako tujega in zoprnega sveta. Vedeli smo, da se bomo morali vsakrat šele s silo zopet zbrati, zamisliti, zasanjati, predno bo zopet popolnoma tako, kakor je bilo prej; in vsak napor nam je bil odveč v našem sladkem brezdelju.

In čim večkrat ste prišli, tem več ste odnesli vselej s seboj, da je ostala sama še dolinica brez sija, vrt brez vonja, hišica brez poezije, jaz sama brez nekdanjih sanj... Tako potem ni bilo več čudno, da sem se ločila tako lahko od vsega tega... In od svojega moža... Zakaj tudi od njega bi me ne bil nihče odtrgal, da sem bila še ona, katera sem bila prej... Kraljujoča sredi tišine okrog sebe, bi bila znala umeti pretehtati, kolik je njegov greh in bi ga ne bila pretiravala.

In zdaj se vračam zopet v svoj »dolčas«... Zopet sedem na svoj prestol in zopet se razgrne molk prepleten z zlatimi sanjami okrog mene in čezme, da bom zopet kakor kraljica v najbogatejšem ornatu.

Vam pa, prijatelj, iskreno hvalo za to, da ste mi hoteli storiti dobro. Ni vaša krivda, če ste ponujali rokam, ki niso vedele, kaj bi z vašim darom; in nič manj vam ne želim, da bi tudi vi dosegli vso srečo na tem svetu; vi svojo kakor jaz svojo, zakaj vsakdo si jo predstavlja drugače in jo išče drugače.

Toda zato, ker vem, da je moja trajnejša od vaše, zato, ker vidimo mi, ki gledamo iz varnega solnčnega pristana ven k vam, kako klavna je čisto vaša borba in ničevo vse vaše junaštvo, — zato vam želim, da spoznate nekoč to našo srečo in zavijete iz krajev, kjer vam ni treba biti.

In če se to kdaj zgodi, tedaj vedite, da boste i meni i mojemu možu dobrodošel gost. Ne še zdaj, ko je vaš glas še trd in raskav, kakor vseh, ki morajo klicati čez valove —, ko boste govorili naš tihi prisrčni jezik, jezik samotnih duš, tedaj pridite, da se pomenimo tiho v njem.

Marija.

Zgrnil sem počasi list in sem ga spravil v zavitek.

Zdelo se mi je, da ga umem... A obenem sem tudi čutil, da ga gospod Suša ni umel... Spomnil sem se njegovih svečanih besed, predno je odšel in sem se moral veselo za-

smejati. Ne, tihega jezika ti ljubi gospod Suša ne boš znal nikdar; in tudi »samotna duša«^o nisi in nikoli ne boš. Misliš, da ljubiš samotno, ker ti ni nikdar dolgčas; a dolgčas ti ni nikdar samo zato, ker imaš ves dan čez glavo posla. Toda, če bi te vlekli tja dol v dolino, gospod Suša, ter bi te prisilili, da moraš sedeti od jutra do večera pred hišico ter čitati knjige ali pa gledati v zrak, javaljne, da bi zdržal en teden...

Ampak to nič ne de, — radi tega si vseeno vrl mož in koristen član družbe, — gotovo celo prav radi tega koristen.

»Kaj pa je zdaj z ono hišo tam spodaj?« sem ga vprašal drugi dan. »Ali sta lastnika še ta dva človeka?« »On že ne, ker je umrl, predno sem prevzel jaz premoženje. Ona se pa menda vsaj čuti ne lastnica več, tudi če še živi, ker sem čul ravno zadnjič enkrat na davkariji, da je že toliko in toliko zastalih davkov gori in da poženejo nekega dne vse skupaj na dražbo. Mogoče, da kupim takrat jaz, saj pojde itak za kak nič. Dal bi si napraviti mlin ali pa kako drugo podjetje spodaj, ker je vodna moč precej velika, če bi jez nekoliko dvignil...«

Pogajanja med Bolgarijo in Srbijo se niso prekinila.

Sofija, 25. oktobra. Uradno se razglša, da so neresnične vesti, da so se pogajanja med Turčijo in Bolgarijo prekinila, ker se sploh še pričela niso. Res je le, da je bolgarska vlada poslala dva delegata v Carigrad, da zvesta nazore turške vlade glede sporazumljenja. To nalogo sta delegata tudi opravila ter se nato vrnila v Sofijo.

Anglija obeta Turčiji pomoč za slučaj vojne.

Carigrad, 25. oktobra. Govori se, da je Anglija obljubila Turčiji pomoč za slučaj vojne z Bolgarijo. Ta pomoč bo v tem, da pride angleško brodovje skozi Dardanele ter se ustavi pred bolgarskimi pristanišči v Burgasu in v Varni.

Anglija bi rada Turčijo izkoristila.

Carigrad, 25. oktobra. Angleži zahtevajo od turškega trgovinskega ministra monopol za vžgalice, igralne karte, petrolej, alkohol in cigaretni papir, za vse to pa ponujajo Turčiji večje posojilo. To bo pač komaj izvedljivo, ker sta obe glavni banki na Turškem, »Banque ottomane« in »Dette Publique« popolnoma pod vplivom francoskega kapitala. Zato se misli ni, da bi Anglija mogla odkupiti s svojim kapitalom obe banki. Ako pride do vojne, si lahko mislimo, komu bode obe banki dali svoj denar na razpolago.

Kaj bo iz evropske konference?

Berolin, 25. oktobra. Ruski minister Izvoljski je imel včeraj z državnim kancelarjem knezom Bülwom konferenco, nakar ga je sprejel cesar Viljem v avdienci. Rusija si mnogo prizadeva, da bi se konference sklicala. Turška vlada se več ne zoperstavlja ter se bo skoraj gotovo popolnoma pridružila Angliji. Avstro-Ogrska nima načeloma ničesar proti konferenci, ako bo program za njo sprejemljiv. Gotovo pa je, da se Avstro-Ogrska konference ne udeleži, ako bi se na njej razpravljalo o aneksiji Bosne in Hercegovine ali o teritorialnih kompenzacijah Srbiji in Črni gori, kakršne namerava predlagati Anglija.

Carigrad, 25. oktobra. Turška vlada je sestavila za konferenco sledeči program: 1. Državnopravno stališče Bolgarije in Vzhodne Rumelije. 2. Jamstvo za finančne obveznosti Bolgarije. 3. Bosansko vprašanje. 4. Nedotakljivost Turčije. K temu programu se pripominja, da zahteva Turčija od Avstro-Ogrske razen izpraznitve Sandžaka še jamstvo, da se zavarujejo meje proti Srbiji in Črni gori. Nadalje mora Avstrija prevzeti del turškega državnega dolga, ki odpade na Bosno. Od Bolgarije zahteva med drugim, da se spremeni naslov »car Bolgarov« v »bolgarski cer«, ker vidi v sedanjem naslovu bolgarske aspiracije na Macedonijo. Ako se ti pogoji sprejmejo, je Turčija pri volji smatrati aneksijo Bosne in Hercegovine in neodvisnost Bolgarije kot dovršena, nespremenljiva fakta.

Budimpešta, 25. oktobra. Ako pride turška vlada res z zahtevu po denarni odškodnini, ne bo za kaj takega dobili večine ne v avstrijskem, ne v ogrskem parlamentu.

Nov način germanizacije Poljakov.

Vratislava, 25. oktobra. Ker je nemška vlada uvidela, da z nasilnimi sredstvi ničesar ne opravi proti Poljakom, zatekla se je sedaj k novim germanizatoričnim sredstvom. Vladni uslužbenci hodijo po vseh poljskih pokrajinah ter snujejo stalne ali pa potujoče ljudske knjižnice. Na ta način se je samo v opelskem okraju, ki je po ogromni večini poljski, zadnje leto ustanovilo 111 stalnih in 457 potovalnih ljudskih knjižnic. Uspeh je navidezno za vladne nakane prav ugoden, ker se je konstatiralo, da se je teh nemških knjižnic posluževalo več kot dve tretjini prebivalstva, ki je pri zdajnjem ljudskem številu prijavilo poljski občevalni jezik.

Rusija proti Perziji.

London, 25. oktobra. Šest ruskih bataljonov s primernim številom artilerije in kavalerije je prekorčilo dne 23. t. m. perzijsko mejo. Ruski vojniki korakajo proti Tebrisu, katero mesto baje nameravajo zasesti. V Tebrisu vlada velik strah.

Dopisi.

Iz Javornika. Na Javorniku se je praznoval dne 18. t. m. zares narodni praznik. Skromno in maloštevilno telovadno društvo »Sokol« je priredilo javno telovadbo in zvečer vinski trgatav. Že ob 2. uri popoldne je prikoralo 30 vrlih telovadcev radovljiškega »Sokola« s svojim starostom dr. Jankom Vilfanom na vrt Josipa Hkavca. Ta vrt je bil prirejen za telovadni prostor. Kmalu na to je prikoral jeseniški »Sokol« in

njega naraščaj, točno ob 3. uri se je zbralo 72 neustrašenih telovadcev in 36 mladih, nadebudnih dečkov javniškega in jeseniškega naraščaja, da nastopijo slavnostni sprevod na Koroško Belo. V istem času pa prikoralo 30 vrlih korenjakov blejskega »Sokola« v civilnih oblekah povodstvom načelnika Olivottija, ki se takoj pridružijo sprevodu. Kjer se je pomikal sprevod, razobesili so zavedni domačini slovenske trobojnice. Na Koroški Beli je pozdravil zbrane Sokole g. župan Anton Potočnik, za kar se mu je zahvalil g. dr. Janko Vilfan v vznesenih besedah. Obema govornikoma so zaorili mogočni pozdravi »Na zdar«. Po sprevodu se je zbralo nepričakovano mnogo ljudstva na telovadnem prostoru. Zares preseščeno je bilo vse, ko so nastopili telovadci. Točnosti in finemu izvajanju raznih vaj se je prisodilo vsestransko priznanje z dolgotrajnim ploskanjem in neštevilnimi »Na zdar«-klici. Pri nastopu vzorne vrste je žel največ pohvale načelnik škofjeloškega Sokola. Da je bilo ljudstvo preseščeno ob nastopu naraščaja, ni treba še posebej omeniti. Vse priznanje in požrtvalnost pa gre načelniku javniškega »Sokola«, Ravniku, ker je tako spretno vodil telovadbo. Po telovadbi se je razvila živahna vinska trgatav, ki je nudila udeležencem mnogo zabave, društvu pa povoljen gmotni uspeh. Vse se je vršilo v najlepšem redu, le neke mlečne punce so hotele pokvariti radovoljnost z izzivalno pesmijo »Die Wacht am Rhein« raz okno sosedne hiše, pa ni morda to že sad »šulferajnske« šole na Savi. Gostilničar g. Josip Hkavca nas je pa vsestransko dobro postregel z vinsko kapljico in izborno kuhinjo. Omeniti moramo tudi še, da smo pogrešali veliko narodno čutečega ljudstva, kateri se ne upajo podnevi z barvo na dan, in da so le pri polnih kozarčih narodnjaki, imamo tudi dve gospodični učiteljici, katere se nismo nikoli zapazili na nikaki tukajšnji veselici, ako se ju sreča na poti kramljate vedno le v blaženi nemščini, no, pa ne zamerimo, saj ste na hrani pri največji hajlovski družini, torej gospodične malo več narodnega ponosa, saj vas poznamo, kje ste doma.

Iz Hrastnika. Srečno smo dospeli do tega, da imamo na tukajšnji slovenski dekliski šoli tri učitelje nemčurke in dve Slovenki. Ne moremo dovolj obsojati popustljivosti naših voditeljev in naj si to popustljivost opravičujejo še s takimi argumenti: dejstvo je tu, da dekliska šola ni več slovenska, da je prodana. Nikdar nismo bili zoper to, da se poučuje več nemščine — ne, ljudstvu naj se ne zapre poti izobrazbe, čim več bo znalo, čim bolj bo izobraženo, tem bolj bo postajalo zavedno in umevalo nevarnost, ki nam preti od Nemca. A to nemščino morajo poučevati slovenski, narodno čuteči učitelji, ki že nežni deci vcepijo ljubezen do naroda! Ali bodo storile to naše tri nemčurke? Ali pomislite, kaka škoda, poguba se tu vrši? Čemu imamo vrtec, mar zato, da se pripravljajo otroci za te nemčurke, da se tem olajšuje delo? Priporočamo našim vrstnikom, naj bodo v prihodnje previdnejši in naj se czirajo tudi na mnenja drugih. Ali ne bi že kazalo ustanoviti lokalni narodni svet, ki bi odločeval v enakih slučajih? Učitelji šulferajnske šole so s prav židovsko usiljivostjo posetili tudi nekatere slovenske obitelji, računajoč pri tem na taktnost Slovencev, da jim povrnejo poset. Mi pa kličemo tem: Taktni ste bili dovolj, da niste teh prihajajočev poslali črez prag, dalje ne sme v narodnih czirih segati popustljivost. Kdor bode posejal te ljudi, tistega ne moremo smatrati narodnjakom, ker podpira moralno in družabno hrastniško nemštvo. Proč z vsemi oziri! Slovensko učiteljstvo prosimo, naj ne občuje z nemškimi tovariši. Hrastniški »Nemci« se imenitno zabavajo v stari rudniški restavraciji. Teh »veslic« se udeležujejo kajpada tudi učiteljice slovenske šole. Nad vse zabavna je bila sobota (17. t. m.). Učiteljice slov. šole, Koschell, je neki gospod (ime zamolčimo) pri plesu razžalil. In nastal je grozen krik in vik, prišlo je skoro do pretepa. Odlikovali so se zlasti nemški nadučitelj Ammer in drugi taki gospodje. Zbudili so iz spanja vse trudne rudarske stanovalce. Vprašamo le, kako se sklada z učiteljico na slov. šoli, da poseča nemške prireditve in če je g. Leillerju znano, da se te bakanalije še vedno vrše v rudniški restavraciji? Občinski odbor v Trbovljah je v svoji seji dne 22. t. m. sklenil raspisati službo občinskega zdravnik za letno plačo 2000 K in raznim udobnostmi. S tem se ustreže občini potrebi in želji prebivalstva.

— **„Grazer Tagblatt“** je včeraj priobčil nad vse infamen dopis iz Ljubljane. Ta dopis je konglomerat nečuvnih laži, urnebesnih obrekovanj in podlih denunciacij. Kaj takega že dolgo ni bilo čitati. Odgovoriti seveda ne moremo, ker bi nam vsak količkaj primeren odgovor takoj zaplenili.

— **Grški občinski svet** je v svoji zadnji seji dne 23. oktobra s slovesno resolucijo pozval vse Nemce na bojkotiranje Slovencev. Dotični predlog je stavlil obč. svetnik dr. Kaan. Seveda mu je dal kar mogoče hinavsko obliko. Obžalova je najprej narodnostne boje, dasi so ti boji same posledica tega, ker prikrajšujejo Nemci drugim narodom oelo najprijetivnejše pravice, in obialuje trditi, da so Slovenci začeli gospodarski boj zoper Nemce, dočim je resnica ta, da je »Südmarke« že pred meseci izdala svoj »Wegweiser«, s katerim je uprizorila sistematičen bojkot Slovencev in da se je na občnem zboru »Südmarke« v

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. oktobra
— **Glavni volilni kraji za predstoječo deželnozbornsko volitve iz**

splošne kurije. Za te volitve so določeni sledeči glavni volilni kraji: za sodni okraj Ljubljane bres mestne občine ljubljanske: Spodnja Šiška, za sodne okraje Radovljica, Kranjska gora, Tržič: Radovljica, za sodna okraje Kranj in Škofja Loka: Kranj, za sodna okraje Kamnik in Brdo: Kamnik, za sodne okraje Vrhnika, Logatec, Idrija in Cirkuša: Gorenji Logatec, za sodne okraje Postojna, Senožeče, Il. Bistrica, Vipava, Loč: Postojna, za sodne okraje Litija, Višnja gora, Radeče: Litija, za sodne okraje Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje: Krško, za sodne okraje Kočevje, Velike Lašče, Ribnica in Žužempej: Velike Lašče, za sodne okraje Novo mesto, Črnomelj in Metlika: Novo mesto

— **V znamenju sprave** se je zdelo »Slovenec« potrebno, da v nič devlje naša prizadevanja za zmago Slovencev v vsiljenem nam boju. Vsakdo nam mora priznati: 1.) da smo lojalno in pošteno ponudili klerikalcem spravo, čim se je pokazalo, da je potrebna v obrambo slovenstva; 2.) da smo se takoj, ne čakaje odgovora, na to ponudbo, postavili na stališče, kakor bi bila prenehala vsa nasprotja med slovenskimi strankama na Kranjskem; 3.) da smo svoje moči posvetili delu za obrambo slovenstva in borbi za skupne koristi vsega slovenskega naroda. V tem poštenem narodnem delu smo bili od 20. septembra nešteto krat konfiscirani, kar nam je povzročilo velikih stroškov. A ni nam bilo mar ne stroškov ne težav — izpolnjevali smo svojo narodno dolžnost. Ves ta čas nismo ne enkrat niti vprašali, zakaj nas ne podpira klerikalno časopisje. To namreč stoji: »Slovenec« in drugi klerikalni listi so pač prvi teden po 20. septembru delali z nami paralelno — potem pa so popolnoma nehali. Ne mi, pristaši klerikalne stranke so radi tega dosti zabavljali. Mi smo ves čas pustili »Slovenca« v miru, naj dela, če hoče, in če neče delati, naj pusti. In tudi danes bi se prav gotovo ne bili oglašili, da ni »Slovenec« našega poštenega nesebičnega dela v soboto zasmehoval. Uvažujemo radi, da je to storil v namenu, opravičiti svoje brezdelje, svoj molk, ki njegovim lastnim pristašem ne ugaja, uvažujemo tudi, da se mora pokoravati poveljem od one strani, ki je združene Slovencev v enem mesecu dvakrat napadla za hrbtom — ali to vendar ni dovolj povoda zasmehovati in v nič devati toliko nesebično borbo naše ga lista za skupne koristi Slovencev. No, sprava še ni sklenjena in morda tiči v tem vzrok »Slovenčevemu« gotovo neumestnemu napadu, saj je znano, da je v klerikalni stranki nekaj vplivnih oseb, ki nečejo kompromisa z napredno narodno stranko nego bi radi imeli skrivno ljubezensko razmerje z nemškutarji. Morda gre »Slovenčev« napad pripisati tem vplivom. Nas seveda tudi ta napad ne spravi s prave poti. Slej kakor prej bomo delali ne le za koristi slovenstva, nego tudi za skupno postopanje obeh narodnih strank. Ker pa pravi »Slovenec« da se izkušnemu časnika rju le takrat kaj zapleni, kadar sam hoče, ga prosimo, naj dobri stvari v korist pokaže svoje zmožnosti in dobro voljo delati za skupne koristi s praktičnimi izgledi. Doslej ni še ničesar pisal o Kranjski hranilnici, o nemških trgovcih in obrtnikih, o Kazini, o nadpravdniku Amschlu, o postopanju orožnikov, o zviševanju kazni ljubljanskim obsojencem itd. Prosimo in pozivljemo ga naj to stori sedaj, slovenski stvar bo to v korist in »Slovenca« tudi, ker se mu potem ne bo moglo očitati da samo molči in ne brani niti skupnih slovenskih zadev.

— **„Grazer Tagblatt“** je včeraj priobčil nad vse infamen dopis iz Ljubljane. Ta dopis je konglomerat nečuvnih laži, urnebesnih obrekovanj in podlih denunciacij. Kaj takega že dolgo ni bilo čitati. Odgovoriti seveda ne moremo, ker bi nam vsak količkaj primeren odgovor takoj zaplenili.

— **Grški občinski svet** je v svoji zadnji seji dne 23. oktobra s slovesno resolucijo pozval vse Nemce na bojkotiranje Slovencev. Dotični predlog je stavlil obč. svetnik dr. Kaan. Seveda mu je dal kar mogoče hinavsko obliko. Obžalova je najprej narodnostne boje, dasi so ti boji same posledica tega, ker prikrajšujejo Nemci drugim narodom oelo najprijetivnejše pravice, in obialuje trditi, da so Slovenci začeli gospodarski boj zoper Nemce, dočim je resnica ta, da je »Südmarke« že pred meseci izdala svoj »Wegweiser«, s katerim je uprizorila sistematičen bojkot Slovencev in da se je na občnem zboru »Südmarke« v

Beljaku soglasno sklenilo, delati na gospodarsko uničenje Slovencev z motivacijo, če bomo Slovencev gospodarsko uničili, jih bomo potem lahko politično podvrgli in raznarodili. In spričo takim dejstvom se upa graški obč. svet trditi, da so Slovenci začeli boj! Na predlog dr. Kaana je potem graški obč. svet sklenil, »dass die Bewohner der reindeutschen Landestheile Steiermarks bei allen geschäftlichen Beziehungen mit Untersteiermark ausschliesslich dort anässige Deutsche berücksichtigen, welche der gegen die Deutschen gerichteten Hetze fernstehen. Es wird bei Anbahnung von Geschäftsbeziehungen, insbesondere bei Einkäufen von Wein, Obst und sonstigen Landeserzeugnissen sich empfehlen, die nötigen Erkundigungen bei dem Deutschen Volksrat für Untersteiermark einzuholen, der zur Erteilung von Auskünften im weitestgehendem Ausmasse bereit ist.« To je najjasnejši poziv na sistematični bojkot. Kaj takega si ni še nikdar dovolil noben obč. zastop. In ta predlog je obveljal. Tudi socialni demokratje so glasovali za ta bojkotni predlog, bili so samo proti zadnjemu stavku, ker jim seveda ni ugajal, da bi vodil ta boj zoper Slovencev nemški »Volksrat«, v katerem ni socialnih demokratov. Slovenski socialni demokratje podirajo in zasmehujejo, kar delajo narodni Slovenci, nemški socialni demokratje pa glasujejo in pospešujejo bojkot Slovencev.

— **Enaka pravica za vse** je načelo, na katerem sloni vse zakonodajstvo. Čeden izgled, kako je v praksi, nam podaja dunajsko krščansko-socialno glasilo »Deutsches Volksblatt«. V tem listu je malone na vsaki strani čitati »Kauft nur hei Christen«. To je vendar oznanjevanje bojkota Židom. A dočim na Dunaju »Deutsches Volksblatt« še ni bil nikdar konfisciran, stavimo glavlo, da bi nas takoj zaplenili, če bi si dovolili kaj podobnega.

— **Oesterreichisch-ungarische Musiker Zeitung** prinaša v zadnji svoji številki članek »Offiziers-Konkurrenz«. Polkovnik 27. pešpolka gospodine Martin Radičević si tega članka ne bo dal za zročlo. V članku se govori o vojaški godbi pešpolka št. 27 in nje sodelovanju pri nemških gledaliških predstavah. Članek se sklonje najprej na ukaz vojnega ministarstva, s katerim ukazom je bilo odločeno, da smejo vojaške godbe igrati v gledaliških samo, če v dotičnem kraju ni civilnega orkestra. Dalje se sklonje članek na ukaz kornega poveljstva, da vojaška godba pešpolka št. 27 ne sme več v Ljubljani javno igrati — izvzemši pri vojaških priredbah — in da se smejo izjeme dovoljevati le od slučajja do slučajja in le s privoljenjem kornega poveljstva. Iz tega izvaja članek potem posledice glede igranja vojaške godbe pri nemških predstavah in glede polkovnika Radičevića. No, vojni minister bo že še dobil priliko, da pove svoje mnenje o tej stvari.

— **Ne bodite smešni!** Iz Spod. Štajerja se nam piše: Letos o Vseh svetnikih ima naše »Spodnještajersko nemško učiteljsko društvo« v Celju svoj zbor. Ob tej priliki razgovarjali se bodo naši pomembni pedagogje o tem, bi li bilo umestno uvesti na takozvanih naših »nemških« ljudskih šolah pouk iz slovenščine obligatorno ali — ne. Za obligatornost je referent mestni celjski učitelj Hrovath, proti pa veliki German, nadučitelj nemške ljudske šole v Konjicah, F. Seidel. — Nam je naposled vseeno, kako in kaj ukreuje ti gospodje; saj je v realnem oziru njih tozadnevni sklep itak iluzoren! A to pa lahko rečemo, da brez znanja slovenščine tudi učiteljina »nemških« ljudskih šolah slovenskega Štajerja ne morejo shajati! V nas Slovincih na Spod. Štajerskem mora danes tudi vsak Nemeo slovensko znati, — ako hoče od nas živeti. Brez tega znanja si niti kroga ne more prislužiti. Ali razumete?! — To uvažujte, potem pa se svobodno lahko pričkate o potrebi ali nepotrebnosti znanja slovenskega jezika.

— **Izpred deželnega sodišča.** Pri današnji obravnavi pod predsedstvom podpredsednika drž. sodišča, dvornega svet. Pajka v navzočnosti votantov, nadv. Polca, Andolška in sod. svet. Hauffena, javnega obtožitelja dr. Pajniča ter zagovornika dr. Hudnika in dr. Kapusa sta bila obsojena Benedikt Koman in Karl Omerza zaradi pregreška po § 283 (rabuka), zagrešenega s tem, da se dne 18. septembra nista odzvala orožniškemu pozivu, da naj se odstranita iz Šentpetrske ceste, in sicer Koman na en teden strogega zapora s dvema postoma, Omerza pa na 10 dni strogega zapora. — Obravnava proti gospe Ani Boltavzarjevi iz Šiške se je pre-

ložila, da se zaslišijo priče. Natančnejše poročilo jutri.

— **Ne dajo mira.** V restavraciji pri »Levu« na Marije Terezije cesti je bila sročil velika vesela družba. Naenkrat zakriči uslužbenec tvrdke Warbinek: »Heil, hier wird deutsch gesprochen«. Zaradi tega izzivanja je bil melezobzi nemškutar, ki je prej slovenski govoril, na cesto postavljen, de da bi ga pri tem kdo žalil. Na cesti je potem kričal »Ihr slovenische Bagage, ihr lebt von den Deutschen«. In tuil je notri do kavarne »Evropa« »Windische Hunde«, in »Slovenische Bagage«. Prav zaslužil bi bil, da bi ga bil stražnik prijel.

— **Iz finančne službe.** Davčni ofiojal Vilh. Klementschič je premeščen iz Ormoča v Celje, davčni ofiojal Alfonz Sorglechner pa iz Celja v Ormož.

— **Iz gozdarske službe.** Gozdarski nadzorniški komisar I. razreda Karel Tavčar je premeščen iz Novega mesta v Logatec, gozdarski nadzorniški komisar II. razreda Ivan Urbas pa iz Logateca v Novo mesto.

— **Iz gledališke pisarne.** Jutri, v terek se poje četrti dražestna Straussova opereta »Valčkov čar« in sicer za abonente na par (na plakatu je tiskovna pomota) — V petek je premijera velike G. Saint-Saensove opere »Samson in Dalila«, ki je pravkar na repertoarju dunajske dvorne opere. Zaradi lažjega razumevanja opernega dejanja prinese »Slovenski Narod« kratko vsebino libretta te dni.

— **Slovensko gledališče.** Letos ima slovensko gledališče posebno srečo. Predstave povzdiguje orkester, občinstva pa je tudi vedno toliko, da je gledališče vslej razprodano. V soboto je bil »Valčkov čar«. Predstava je bila prav dobra, a imela je svoje pomanjkljivosti.

— **Slovenska igra v češkem gledališču.** V petek se je igrala z velikim uspehom v gledališču Marije Zieglerove v Pragi Finžgarjeva ljudska igra »Divji lovec«. Vprizorila se je za beneficij Fr. Liera.

— **Koncert »Slovenske filharmonije«** sročil v veliki dvorani hotela »Union« je privabil nebroj slovenskega občinstva iz vseh slojev. Vstopnic se je razprodalo blizu 600, da je bila dvorana nabit polna. Ljudje so morali odhajati, ker je policija ukrenila, da se radi prenapolnjenja dvorane ne sme več izdati vstopnic. Koncert se je izvajal z umetniško dovršenostjo. Vsaka koncertna točka je izvala splošno priznanje in več ples se je moralo na splošno zahtevo ponavljati.

— **Poročil** se je v soboto gospod Janko vitez Bleiweis-Trsteniški, magistratai prezidijalni tajnik, sin gosp. podžupana dr. Karla viteza Bleiweisa, z gospodično Julijo Vončinovo, hčerko magistratnega ravnatelja g. Vončine. Poroka je bila v frančiškanski cerkvi. Naše najsrčnejše čestitke!

— **Poročil** se je danes g. Josip Paternoster, asistent državne železnice z g. Pavlo Planinčevom. Čestitamo!

— **Ali ni taka kazen nekoliko prehuda?** G. Iv. Sluga se nam je prišel pritožiti, da so urulnike kaznovali njegovo šletno hčerko z zaporom od 11. do 1. ure popoldne, tedaj čez poldansko uro, ne da bi otrok dobil sploh kaj kosila. A ob 2 uri se pouk zopet nadaljuje.

— **Vabilo k pristopu »Društva sv. Jeronima« v Zagrebu** Imenovano društvo stremi med Hrvatzi za istovetno svrhu kot pri nas »Družba sv. Mohorja« in baš razpošilja svoje letošnje publikacije. Društvo izda za svoje člane vsako leto po pet knjig razne vsebine, med njimi koledar »Danica« Društvenina svetogeronimska je zelo nizka. Dvsmrtni člani plačajo enkrat za vselej 10 K, juristične osebe 20 K, letniki »kronaši« 1 K na leto in dobe za ta neznaniti prispevek vse tisto leto izdane knjige. Vljudno pozivljamo naša p. n. društva in g. rodoljube k obilnemu pristopu. Člani izven Ljubljane naj prilože tisti kronici še 30 h za upravne stroške, potem dobe knjige dostavljene franco. Letos se mi je poslalo nekaj garnitur odveč. Te oddajem v svojem stanovanju po 1-20 K. Fran Podkrajšek, poverjenik »Društva sv. Jeronima« v Ljubljani, Resljeva cesta 24.

— **Kdor želi kupiti knjige »Hrvatske Matic« za leto 1907,** dobi jih po lanskim cenam 3 K 34 v pri tadjniku »Slovenske Matic« gosp. Podkrajšku, ki ima še nekoliko celotnih garnitur. Krasni album slik »Kolo hrvatskih umetnika« pa se dobi po 1 K.

— **Oddaja prevaževalne službe v postaji Ljubljana o. kr. drž. žel.** C. kr. državno železniško ravnateljstvo v Trstu namerava po zmislu § 68 obratnega pravilnika v svoji postaji Ljubljana o. kr. drž. žel. uvesti lastno prevaževalno službo za dovoz in odvoz tu oddanega, ozir. dosepelega blaga in zvrševanje te službe oddati ponudbenim potom. Natančnejši pogoji so na vpogled pri načelniku o. kr. železniško-obratnega urada Ljubljana o. kr.

ž. žel. in pri oddelku VI podpisane o. kr. ravnateljstva drž. žel. v Pratu, ulica Zonta 2 oz. Gioachino Bossini št. 26 I. nadst., kjer se tudi groboj brezplačno ponudbeni obrazci. Pravilno spisane ponudbe se mora ločiti najkasneje do 18. novembra 1908, 10. ure dopoldne pri navedenem oddelku ravnateljstva. Odločitev o zavrnitvi ali sprejemu ponudbe se izvrši brez napovedi vzrokov in se bo izid naznanil udeležnikom do 26. novembra 1908.

Vprašanje. O. kr. okrajno glavarstvo v Ljudljani se vpraša, če mu je znano, da ima hišnik Alojzij Pir v stari Andrettovi tovarni salam v Vodmatu vsako nedeljo veselico z godbo, kjer toči vino in pivo, ne da bi imel za to potrebno dovoljenje. Gostilničarji v Vodmatu, ki smo itak v davki preobloženi, prosimo, da se temu odpomore, sicer bomo prisiljeni si sami iskati pomoči.

Več gostilničarjev.

Nov komet 1908 c. (Morehouse)
Na nebu se je pojavil v letošnjem letu že tretji komet. Našel ga je astronom Morehouse na Yerkesovi zvezdarni dne 1. septembra t. l. Pri nsv se lahko opazi zvečer, takoj ko sonce zaide, na večernem nebu. Sedaj je svetel kakor „Andromeda“ (Andromeda-Nebel). Rep je dolg 2 1/2 ločni stopinj. Te dni se nahaja vzhodno od ozvezdja „Lira“. Iz „Lira“ se pomika na to južno od ozvezdja „Labuda“ proti ozvezdju „Herkula“ in „Orla“ in potem proti jugu, kjer se izgubi v solnčni žarkih. Dne 26. decembra t. l. pride v prisojše. Od 1. novembra t. l. do kakega 10. decembra t. l. ga bomo lahko opazovali med ozvezdji „Herkulom“ in „Orlom“, Dne 15. novembra t. l. bo stal v bližini zvezde d v „Orlu“ t. j. jugozapadno pod svetlo zvezdo Atair. — Potem se izgubi zopet v neskončnem svetovju. Kajti ta komet se prištevata med neperiodične, ki le enkrat v svojem življenju obiščejo naš solnčni sistem, in se nikoli več ne povrnejo.

Veljavno z 20. oktobrom 1908
so se zvišali na vseh na vseh progah o. kr. avstr. državnih železnic (izvzemši dalmatinske proge in tržaška odpravnitva o. kr. državnih železnic) skladni roki po tarifi na šest dnevnih ur. Za dnevne ure veljajo ure od 8. zjutraj do 6. zvečer.

Čisto prav, da so streljali, namreč v Ljubljani, trdila je v Skofji Loki Marija Hallada, prof. vdova in hči trgovca Kocelija ondi. To se je dokazalo po prihadi pri sodišču, ko je omenjena nemškutarska ženska tožila zasebnika Zihlerja radi razžaljenja časti radi gornjih besedi. Ta je bil obsojen v globo samo zaradi besedi: „Ta oseba naj nas zapusti, dokler je še čas.“ Prijavljen je vzklic.

Smrtna nesreča. V četrtek popoldne se je ponesrečil v Skofji Loki pri popravljanju koles v mlinu Marije Kalanove Valentin Osredkar, tesarski mojster. Padel je na kolo, ki mu je zmečkalo glave. Bil je takoj mrtev.

Živinska razstava v St. Lovrencu na Dolenjskem. „Slovenski Narod“ je po svojih dopisnikih že večkrat opozarjal merodajne kroge na velikanske, sivočrte sejme v St. Lovrencu in na Vel. Loka na Dolenjskem. Da je temu res tako, pokazala je razstava, ki jo je priredila o. kr. kmetijska družba kranjska. Komisija je izjavila, da tako lepe, debele pitane živine ni še nikdar videla pri razdelitvi premij. V prvi vrsti se je odlikovala zopet Velika Loka in s tem pokazala, da zavzema častno mesto glede živinoreje. To častno mesto bi si bila pa lahko že zdavnaj izkoristila z ustanovitvijo gospodarskih združenj in tako postala svetovnoznana. Čekini teko mimo vas in vi jih ne marate, tako je vzkliknil pred petimi leti na nekem shodu na Vel. Loka g. ravnatelj Gustav Pirc in prav je imel. Dva krat smo bili že pred durmi gospodarskih združenj, ena bi se imela že registrirati, a neutemeljeni izgovori: nismo sposobni, zamuda časa, strah pred dolgovni, osobito pa nezaupanje v šentlovensko mlekarstvo, je pokopalo vse naše namene. Skrajni čas je torej, da se zedinimo in z energičnim, neustrašenim nastopom otresemo vsakojake predsodke. Spravimo zadruga v pošteno delavne roke in uspeh je zagotovljen. Pokažimo, da imamo resno voljo povzdigniti čast in ponos temeniške doline, Velika Loka naj pa postane središče, dolenjska stolica na polju gospodarskega napredka.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju krškem si je v svoji zadnji seji dne 7. oktobra t. l. izvolilo v odbor sledeče žg.: načelnik Ivan N. Renier, mestni župnik; nj. ga. namestnik Pavel Juvančič, c. kr. deželno sodni svetnik; blagajnik Albert Levičnik, o. kr. sodni pristav in tajnik Anton Goslar, o. kr. sodni ofijal, vsi iz Krškega. — Gospa Jospina Hotschevar iz Krškega je izvolila društvu podariti znatno vsoto 500 K, za kar ji bodi izrečena presrečna zahvala. Kot ustanovniki z zneskom po 100 K so

pristopili društvu gg.: Ivan Tekavčič, o. kr. vladni svetnik v Krškem; Franco Schweiger, dekan v Leskovcu; Ivan N. Renier, mestni župnik v Krškem in Josip Borštnar, župnik na Raki.

Zganja sta se do sitoga napila 57letni delavec Jakob Gros iz Turjaka in posestnik Frano Ščurak z Dolenjskega. V tej pijanosti je prvi drugemu vzel 60 K, ko je šel spat. Gros je že za omrežjem.

Prodajo „Slovenskega Naroda“ je prevzel v Zagorju ob Savi g. Karel Korbar.

„Lovsko društvo Pivka“ se je ustanovilo s sedežem v St. Petru na Krasu.

Služba občinskega zdravnika v Hrastniku se v nekaj dneh razpiše ter opozarjamo za dotični razglas, ki bo — samoočebni umevno — tudi v domačih slovenskih listih.

Nesreča. V Skofji vasi pri Celju je Franc Okorn padel s kozolca na voz in se tako poškodoval, da najbrž ne bo okrevl.

Zaradi tatvine in sleparije je bil pred celjskimi porotniki obsojen 19letni rudar Erano Platovšek iz Nove cerkve na 2 leti ječe.

„Tabor“ v Gradcu na občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: Iur. Milan Korun, predsednik; teh. Vekoslav Hrovat, podpredsednik; iur. Fran Šorn, tajnik; teh. Matko Miklič, blagajnik; phil. Vladimir Ivankovič, knjižničar; med. Mirko Brezovnik, gospodar; iur. Jakob Božič in phil. Ljudovit Mlakar, namestnika; teh. Fran Fischer, med. Jakob Schober in iur. Matko Zorjan, pregledniki.

Izredne odločbe pri 3 voju v Gradcu V področju graškega voja se je ukrenilo vse potrebno, da je voj v slučaju resnih homatij na Balkanu takoj pripravljen do zadnjega vojaka. Graški listi poročajo, da ima 3. voj nalogo v resnem slučaju zasesti južne meje alpskih in primorskih dežel. Nekaj izrednega se tudi mnogobrojna premeščenja v področju tega voja, posebno pa pri kranjskem polku, h kateremu so premešeni nadporočniki vitez Latterer pl. Lietenburg od 34., H. pl. Obereigner od 56. polka, Frid. pl. Kantz od 78. in Alfonz Žerjav od 90. in H. Pher od 98. polka.

Senzacionalen samomer v Gradcu. Splošno je znana atera podpredsednika ogrskega upravnega sodišča pl. Latkoczyja, ki je za visoke podkupnine poskrboval razne koncepcije. Latkoczy se je moral takoj odpovedati službi in pokojnini ter se je izselil neznan kam. V petek 23. t. m. se je pripeljal v spremstvu svoje hčere in zeta v Gradec ter šel takoj v neki senatorij, ker se je bilo bati, da se mu vsled razburjenja zadnjih dni omrači duh. V senatoriju se je navidezno pomiril ter odšel zvečer dobre volje k počitku. Zjutraj ga je našel sluga s prestreljeno glavo mrtvega v postelji.

Pravosodje v XX stoletju. Pri okrajnem sodišču v Gradcu je bil dne 16. t. m. obsojen neki 62 let stari, hromi in že pet let vsled bolezni za delo nesposobni mož na tri dni zapora, ker je tako žalostno gledal, da je neka gospa sklepala iz tega, da berači in ga je radi beračenja ovdela policistu. Mož hodi ob bergljah, je že pet let nesposoben za delo, ni beračil, ampak sedel tiho na neki klopi ob krožni cesti v mestnem parku in gledal žalostno okrog. To je bilo dovolj, da ga je kazenski sodnik dr. Hallavana obsodil na temelju § 2 zakona o vlačugarstvu na tri dni zapora. Ali je treba k temu še kaj komentara?

Kolik donaja Koroški tujski promet Koroški deželni zbor je zvišal subvencijo koroški deželni zvezi za pospeševanje prometa s tujci od dosedajšnjih 500 na 4000 K. Pri tej priliki se je dogajalo, da donaja tujski deželi povprečno do 7 1/2 milijona kron na leto.

Banka v konkurzu. Winklerjeva banka v Celovcu je prišla v konkurz.

Vol ga je zabodel. V Dornbergu je 60letnega kmeta Antona Voda pivo zabodel vol z rogom v nogo, da ga je težko poškodoval in da je moral ta v tržaško bolnico.

Aretiran je bil na pruski meji Ivan Berce iz Dornberga na Goriškem. Preskrbel si je 1200 K od nekega goriškega denarnega zavoda s ponarejenimi dokumenti. Prepeljali so ga v ječo v Gorico.

Strojnikova osveta. Na nekem tržaškem parniku je bil odpuščen iz službe strojnik Frederik Tenze. Pri obračunu je prišel precej navskriž z gospodarjem. Ko je te dni parnik zopet priplul v tržaško luko, prišel je Tenze nanj in skrivaj v prostor, kjer so stroji, odvil s dletom vzmet nekega bata na parnem stroju ter ga vrغل v morje. K sreči so službujoči strojniki kmalu zaznali, da manjka vzmet, sicer bi se bila zgodila velikanaka nesreča. Tenze so zaprli.

Slovensko akademsko društvo „Ilirija“ v Pragi. Prvi redni

občni zbor bo dne 28. oktobra ob 8. zvečer v prostorih v restavraciji „U Schöbla“ Ježna ulica.

Občinske volitve v Kastvu. Te dni so bile v Kastvu v Istri občinske volitve, pri katerih so v vseh treh razredih zmagali narodni kandidati.

Cerkevno repar prijet čez dve leti. V Šibeniku v Dalmaciji so prijeli nekega Miljaka, ki je pred dvema letoma oropal ondoto cerkev srebrnine in zlatnine za 50.000 K. Miljak se je izdal s tem, da je svojemu dekletu daroval zlato, dragocene verižice, kar je v tej obudilo sum, da niso prišle po pravični poti v Miljakove roke. Zato ga je ovdela. Pri Miljaku so našli vse ukradene reči.

Slovensko društvo „Lipa“ v Zagrebu priredi 7. novembra s sodelovanjem gospe Irme Polakove in domobranske godbe koncert s plesom v prostorih „Kola“.

Na smrt je bil obsojen pred zagrebškimi porotniki Ivan Svetec, ki je kakor znano umoril draguljarko Heleno Lavrič, potem pa oropal trgovino.

Koren v prostotl. „Piccolo“ poroča, da je v Zadru iz zabora pobegnil Fran Koren, kateri je na Dunaju zaklal restavraterja in ki ga dolže, da je vlomil v Ježnašino trgovino. Preiskava teče sedaj proti njegovim sokrivcem, sam pa prosto živiža po svetu.

Prijet defraudant. Tukajšnja policija je dobila iz Trsta obvestilo, da se v Ljubljani nahaja v delu neki Jakob Romano, roj. 1841 v St. Lorenca pri Vidmu, kateremu je še meseca julija dala v Benetkah zasebnica Gema Morandinijeva 500 lir, s katerimi bi ji naj bil rešil v tržaški zastavnici več dragocenosti. Romano je šel res v Trst in tam nekaj časa dobro živel, slednjič jo je pa odkuril v Ljubljano, kjer ga je detektiv izsledil in aretiral. Delal je pri zgradbi voja jaskaške skladišča. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Nedostojen pivopivec. V neko gostilno v Sv. Jakoba predmestju je prišel nek hlapec pivo pit. Ker mu ga je gostilničar zaračunal po 22 v., je to gosta tako razjezilo, da je vse pivo izlil po gostilni, za kar mu je naložil gostilničar nekaj prepkih zausnic in ga postavil pod kap. Pri padcu se je gost lahko telesno poškodoval.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 9 Hrvatov, 165 Hrvatov in Slovencev je pa prišlo nazaj. — V soboto je šlo v Ameriko 35 Macedonov, 65 Slovencev in Hrvatov je pa prišlo nazaj.

Izgubljeno in najdeno. Delavčeva žena Marija Križmanova je izgubila bankovec za 20 K. — Gdč. Anica Pavlaskova je izgubila zlato zapestnico, vredno 70 K. — Zidar Anton Budja je izgubil denarnico s manjšo vsoto denarja. — Na južnem kolodvoru je bilo izgubljeno oziroma najdeno: 3 klobuki, niklasta ura z verižico in srebrna verižica. — Mestni policijski stražnik Albin Bergant je našel žensko ročno torbo z manjšo vsoto denarja. — Delavka Uršula Kosova je našla zavitek s samovarjem in ključ. Policijski stražnik Fran Palčar je danes ponočil prijel v Streliških ulicah kravico (bušo). — G. Ana Škaričeva je izgubila ročno torbico, v kateri je imela manjšo vsoto denarja in 10 K vredno torbico.

Krotko prepelico so ujeli vso mokro v soboto zvečer v Komenškega ulicah. Komur je ušla, naj se zgiasi v Ilirskih ulicah št. 22 v prvem nadstropju, da se mu izroči nazaj.

Drobne novice.

— **Zaradi trpinčenja vojaka** je bil obsojen v Olomoucu dragonski ritmojster baron Blumencron v dvanajsetmesečni strogi zapor, ker je nekega bolnega vojaka dva dni pred smrtjo neumiljeno pretepil z bičem.

— **Vlak je skočil s tira** med postajama Križevci in Terezovac. Strojvodja je bil ubit, dva potnika in trije uslužbenici so bili ranjeni.

— **Poneverjenje.** V ruski trgovski banki v Petrogradu so prišli na sled velikemu poneverjenju. V blagajni manjka 750 000 rubljev. Poneverjalec je uradnik Slavski, ki je pobegnil.

Razne stvari.

* **Dobro zdravilo.** Že dva meseca je bila moja žena zagrjena in je težko govorila. Odkar jemlje vaše zdravilo, ne more skoraj prav nič govoriti. Prosim, pošljite mi še dve steklenici. Vaš hvaležni — Miha Ropotec.

* **Od kod dobiva srbska propaganda denar.** Reški guverner grof Nako je med vojnjo iz Budimpešte na kolodvoru Valkony zagledal srbske svate. Grof je prosil mladino, naj mu zapleše kolo. Gospe so to storili, naker je podaril grof nevesti bankovec za 1000 K.

* **Dveumne.** „Vaš pokojni soprog je postal žrtev poklica!“ je zdravnik tolažil vdovo po pokojnem soprogu. „Svojega poklica, ali vašega, gospod doktor?“ je vprašala nesrečna žena.

* **Novo sredstvo proti pijančevanju** je iznašla ameriška policija. Policoji spravijo vsakega pijanca, ki ga dobe na ulicah, na policijski urad, kjer ga takoj fotografirajo, nato pa vržejo pijanca v ječo. Drugo jutro pokažejo iztizenenou fotografijo, da vidi, kakšen je bil, ko je bil pijan. Taka fotografija učinkuje baje tako uspešno na človeka, da se v bodoče varuje pijanstva.

Izpred sodišča.

Kazensko razprave pred deželnim sodiščem.

Po Gradiški se mu je tožilo. Anton Zlobca iz Brezovice, delavec brez stalnega bivališča, je letos dne 7. avgusta v Gradiški prestal svojo kazen dveh let ječe. Vrnil se je v viško občino, tu kak dan delal, večinoma se pa okoli potepal. Nabavil si je orgljice ter od hiše do hiše beračil. Postal je sčasoma ljudem tako nadležen, da so ga bili primorani naznaniti orožnikom. Priča Neža Orehek je pod prisego izpovedala, da je videla Zlobca, kako se je aretaciji s silo upiral, kolikor je le mogel, suval in brcal okoli sebe, se metal po tleh in kričal, da ne gre z orožniki. To potrdita tudi zaslišana orožnika s pristavkom, da sta ga morala na tla vreči, da je bilo možno ga ukleniti. Obdolženec taji in pravi, da je le trdil, da je nedolžen. Sedel bo zopet 2 in pol leta v težki ječi.

Mlada tatica. Dasi je Marija Jesenko, delavka v Poljanah šele 19 let stara, vendar je bila že petkrat radi tatvine in dvakrat radi goljufije kaznovana; ni čudo, da si je pridobila dosti prakse. kako se je vesti pred sodiščem. Jesenko Marija priznava le zaradi tega storjene tatvine, ker ve, da jo zato čaka milejša sodba. Odkrito priznava, da, kjer je služila, je svojim gospodarjem odnašala obleko in perilo. Oškodovanih je bilo 8 strank v vrednosti 75 K. Obsojena je bila na 14 mesecev težke ječe.

Zavrtnjen snubač. Že večkrat predkaznovani Anton Lovša, tovarniški delavec v Mojstrani, zalezuje tamošnjo vdovo Ano Zaplotnik in jo hoče vzeti v zakon. A ona ga ne mara. V noči 17. avgusta je prišel vinjen pred njeno stanovanje v Bistriči in zahteval da mu odpre, ali pa da pride ven. To zahtev je ona odklonila, kar je Lovša tako raztogotilo, da je pograbil smetišnico in jel z njo razbijati po oknih, da je steklo letelo v sobo. Lovša se zagovarja s polno pijanostjo, kar zaslišana priča zanikuje. Sedel bo zato 13 mesecev v težki ječi.

Strasten tatinski lovec. Pavel Kussian, samski delavec v Beli peči, je strasten tatinski lovec na divjačino. Bil je zaradi te strasti štirikrat obitno kaznovan, a vse to ga ni spametilo. Dne 13. avgusta t. l. okoli 5. zjutraj ga je zasačil v belopeškem občinskem lovišču najemnik tega lova Jožef Plessin na takozvani Kavalrjevi senožeči v družbi nekega 16 let starega dečka. Drugi dan po tem dogodku popoldne je zalotil Plessin na drugem koncu lovišča Kussiana samega s puško v roki ter slisal da je oddal 2 strela. Prišel mu je v obližje 15 korakov, in ga hotel aretirati. A ta se je takoj obrnil s napepitim petelinom proti Plessinu in mu zagrozil, da ga takoj ustrelji, ako se ne odstrani. Ta se ga je zbal in pustil. Kussian vse trdovratno taji. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe.

Telefonska in brzajavna poročila.

Deželnozbornske volitve v Istri.

Trst, 26. oktobra. Izmed slovenskih kandidatov so bili včeraj izvoljeni Jos Pangero, Fran Flege, prof. Spinčić in kolikor se dosedaj ve tudi dr. Kurelič v puljskem okraju. Dr. Kurelič je zmagal proti socialistu Jelčiču.

Deželnozbornske volitve na Nižjem Avstrijskem.

Dunaj 26. okt. Danes so se tu pričele deželnozbornske volitve na podlagi novega volilnega reda. Na Dunaju samem je 355.000 volilcev. Volilni akt se je pričel danes zjutraj ob 6. Udeležba s strani volilcev je bila dopoldno neznatna.

Ministrstvo Beck št. 3.

Dunaj 26. okt. V političnih krogih se sodi, da bo baron Beck ostal še nadalje na čelu vlade in da se bo novo ministrstvo zvalo Beck št. 3.

Passivna resistenca na sev. železniol.
Dunaj, 26. oktobra. Uslužbenici severne železnice so danes zjutraj prenehali s pasivno resistenco.

Polska ministra v Galiciji.

Lvov, 24. oktobra. Namestnik dr. Bobrinski je dal danes sijajen banket na čast ministroma dr. Korytowskemu in Abrahamowiczu.

Demonstracija proti srbskemu prestolonasledniku.

Budimpešta, 26. oktobra. Tu nameravajo prirediti ob prihodu beogradskega vlaka velike demonstracije proti srbskemu prestolonasledniku Gjorgju, ki potuje v Petrograd.

Srbski odposlanec v Carigradu.

Carigrad 26. okt. Srbski odposlanec Novaković se je izrazil v razgovoru z nekim časnikiarjem, da imate v sedanjem položaju Srbija in Turčija skupne interese. Bojkot proti avstro-ogrskemu blagu je označil kot rodoljubno delo Srbski poslanik je izjavil, da ima Novakovičeva misija zgolj informativen značaj. Novaković je imel včeraj konferenco z velikim vezirjem, kasneje pa je obiskal črnogorskega poslanika Grekoviča.

Crnogorsko odposlanstvo v Rimu.

Rim 26. oktobra. Danes je tu sem prisel črnogorski ministrski predsednik dr. Tomanović, da intervenira pri italijanski vladi v prid Črne gore in Srbije.

Bolgarski car v Carigradu?

Pariz, 26 oktobra. Iz Scije javljajo, da je sultan Abdul Hamid povabil carja Ferdinanda, naj ga pride obiskat v Carigrad.

Bombe pred avstrijskim poslaništvom?

Belgrad, 26. oktobra. Včeraj se je tu raznesla vest, da so pred avstro-ogrskim poslaništvom aretirali dve osebi, ki sta hotela z bombami poslojpe razstreliti v zrak. Vest ni resnična. Policoija je pred stanovanjem avstrijskega poslanika aretirala dva pijanca.

Demonstracije v gledališču.

Belgrad, 26. oktobra. Snači so igrali v gledališču dramo „Pera Segedinac“, v kateri se slika ustajo banškiin Srbov pod Karlom VI. Občinstvo je med predstavo burno demonstriralo proti Avstriji.

„Bumel“ nemških buršev v Pragi.

Praga, 26. oktobra. Na Prikopih se je včeraj dopoldne ob 10. zbralo izredno mnogo občinstva, ki pa se je držalo docela mirno. Ob 11. je prišlo na Prikope 44 buršev v kulerju. Češko občinstvo jih je ignoriralo. Ob pol 12. je policija buršem ukazala, naj se razidejo. Burši so se umaknili v kazino. Ker je redarstvo hotelo zapreti hišna vrata, je prišlo do krvave pretepa med burši in policisti. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih.

Sprejem kraljeviča Gjorgja na carskem dvoru.

Belgrad 26. oktobra. Iz Petrograda javljajo, da bo prestolonaslednik Gjorgje v Petrogradu sprejet nad vse sijajno in z velikimi častmi, ker hoče s tem car Nikolaj pokazati svoje simpatije Jugoslovantom in da se živo zanimaza rešitev jugoslovanskega vprašanja.

Car povabil kraljeviča Gjorgja k sebi, zveza Srbije in Črne gore.

Belgrad, 26. oktobra. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Srbija živi pod radostnim vtiskom, da so se pretrgala pogostjanja med Avstro-Ogrsko in Turško, in pod še radostnejšim vtiskom formalnega zaključčenja zveze med Srbijo in Črno goro. Velikansko navdušenje pa je izzvalo dejstvo, da je ruski car Nikola povabil k sebi prestolonaslednika Gjorgja, ki je danes zjutraj odpotoval čez Budimpešto in Varšavo. Na postaji je bila častna stotinja in številna množica meščanstva, ki je prestolonaslednika pred odhodom navdušeno pozdravljala. Na postaji je bilo tudi vse osobje ruskega poslanštva.

Crnogorski odposlanec.

Belgrad, 26. oktobra. (Posebna brz. »Slov. Narodu.«) Danes je odpotoval tudi črnogorski odposlanec brigadir Janko Vukotić, ali ne čez Zagreb, nego čez Turško preko Novega pazarja, kjer se varneje potuje kot čez Avstro-Ogrsko.

Shod srbskih žena.

Belgrad, 26. oktobra. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Včeraj popoldne je bil pred gledališčem shod srbskih žena, na katerem je bilo čez 10.000 ljudi. Na shodu je govorila med drugimi Nadeža Petrovičeva. Po shodu je dvajset tisoč ljudi šlo pred ministrstvo zunanjih del pozdravit Vukotiča, ki je z balkona navdušeno govoril. Množica je nato šla pred stanovanje prestolonaslednikovo, kjer so bile burne manifestacije. Mednarodni položaj za Srbijo je postal mnogo ugodnejši. Vojna je sicer neizogibna. Srbija z veliko samozavestjo pričakuje bližajoče se dogodke. Ko je danes prestolonaslednik odhajal, ga je pozdravilo 21 topovskih strelcov, kar je v Zemunu, kjer ni bil znan poood, izzvalo veliko vznemirjenost.

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 26. oktobra 1908.

Termin
Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 12.09
Rž za oktober . . . za 50 kg K 10.09
Koruzna za maj 1909 . . . za 50 kg K 7.48
Oves za oktober . . . za 50 kg K 8.58

Meteorološko poročilo.

Mina nad morjem 906. Srednji aračni tlak 786.9 mm

obdobje	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nabe
24	9. zv.	739.5	3.0	sl. sever	dež
25	7. zj.	735.6	4.2	brezvetr.	"
	2. pop.	735.2	8.8	sr. jzhod	"
	9. zv.	736.9	5.4	sl. svzh.	"
26	7. zj.	739.5	6.2	brezvetr.	megla
	2. pop.	740.6	9.4	sl. jvzhod	dež

Srednja večerajšnja in predvečerajšnja temperatura 1.6° in 4.1°; norm. 8.8° in 8.7° Padavina v 24 urah 12.2 mm in 13.8 mm.

Teško prebavjenje

katar v želodcu, dyspepsije, pomanjkanje slasti do jedi, zgago itd., kakor tudi **katar v sapniku**, zasizenje, kašelj, hripavost so one bolezni, pri katerih se

po izrekih medicinskih avtoritet rabi z osobitim uspehom. 1.9-3

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassnik-u in v vseh lekarnah, večjih spekerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Vdova - Slovenka bi rada opravljala službo hišnice

da bi imela prosto ali vsaj cenejše stanovanje. — Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „1000“. 3860-1

Rumenkast psiček

ki ima na ovratniku napis Karol Schauer, Lokomotivführer. 3861-1
Kdor ga dobi, naj ga odda proti nagradi v Krakovskih ulicah št. 9.

Neženjenega kovača

sprejme takoj proti dobri plači in običajnem pivu Delniška pivovarna Laški trg. 3852-1

Komptuaristinja

zmožno obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, vajeno stenografije in strojepisja in z večletno trgovsko prakso, se sprejme. 3856-1

Natančne ponudbe z zahtevno plače pod „Spretna A“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Hiša na Dolenjskem se ugodno proda. Pri hiši je lepo gospodarsko poslopje in nekaj sveta. Posebno primerno je posestvo za krojača ali kramarja, ki bi otvoril majhno trgovino, ker ni v konkurenci. 3858-1

Ponudbe naj se pošljejo na poštini predal 35 v Ljubljani.

Iščem spretnega 3847-2

kontorista

za lesno trgovino, večšega vseh pisarniških del, osobito korespondence v slovenskem, nemškem in če mogoče tudi italijanskem jeziku. Taki, ki so že službovali, imajo prednost.

Nastop lahko takoj. Plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Dva kleparska pomočnika

vajenec

se sprejmejo takoj pri Simonu Negru, kleparskem mojstru v Cerklji, podružnica v Postojni. 3857-1

Oznanilo!

Občina Čezsoča pri Bovcu na Primorskem namerava oddati iz svojih gozdov približno **15.000 m³ jelovega in smrekovega ter 35.000 m³ bukovega lesa.**

Gozd je že precej star in je les po večini zdrav ter sposoben za hlode oziroma deske. Les se bo spravjal po novo napravljeni gozdni poti. Ponudbe naj se blagovolijo vložiti najkasneje do 8. novembra t. l. pismeno ali ustmeno pri podpisnem županstvu, kjer so tudi tozadevni pogoji na razpolago.

Županstvo Čezsoča. 3855-1

Vinski mošt

sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek

tvrdke **Br. Novakovič**

se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Trgovina z železnino

Valentin Golob
Ljubljana

Mestni trg št. 10

mesoreznica. gumnatih cevi in pip ter pristno pozlačenih nagrobnih križev. Založnik zveze c. kr. državnih uradnikov.

Vse zastoj!

Iščite vedno povsod cenejše, ali najcenejše in najboljše kupite le samo v konfekcijski trgovini

v „Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Vabilo

k ustanovnemu občnemu zboru gremija trgovcev v Ljubljani, ki se bo vršil

v veliki dvorani „Mestnega doma“ v nedeljo, dne 8. novembra ob devetih dopoldne, v slučaju nesklepnosti pa v smislu § 17. odst. 6. gremijskih pravil one ure pozneje.

Dnevni red:

- 1.) Pozdrav načelnikov.
- 2.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 3.) Volitev načelnika.
- 4.) Volitev dveh namestnikov.
- 5.) Volitev 12 odbornikov.
- 6.) Volitev 6 namestnikov.
- 7.) Volitev dveh računskih pregledovalcev.
- 8.) Volitev dveh članov in enega namestnika v razsodiški odbor.
- 9.) Raznoterosti.

P. n. člani se opozarjajo, na § 24., odst. 4., točka 1. gremijskih pravil.

Načelnik:

Iv. Knez.

Zaloga karbida

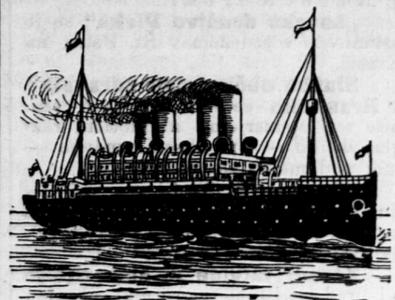
v Ribnici 3618-6

100 kg 29 kron

franko kolodvor prejemnika.

JOS. ARKO

acetilenist in vodovodni instalater.

Kdor hoče varno, mirno in hitro potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig,
Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki „velikani“: 2343 17

Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton Amerika . . . . . 24.000 „
President Lincoln . . . . . 20.000 „
President Grant . . . . . 20.000 „

Vežnja Ljubljana - Hamburg traja z nanovo uvedenimi direktnimi vozni kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

Dražbeni oklic.

Prodala se bo na

prostovoljni sodni dražbi

dne 27. oktobra 1908

od 9.—12. dop. in od 2. popoldne naprej, event. tudi 28. t. m. ob istem času v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 77 v zapuščino zamrle Marija Lipoglavšek iz Ljubljane spadajoča premičnina:

pohištvo, obleka, perilo, kakor tudi nekaj zlatnine.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1908.

Aleksander Hudovernik
c. kr. notar kot sodni komisar.

O. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane [juž. žel.]	Prihod v Ljubljano [juž. žel.]
7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Žit. c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.	6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržič.
7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice, Tržič.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorice drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.	2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržič.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice, Tržič.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).	11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.